

Vysvobození zvuku 5.11.2007

Sluchové oko; Zrakové ucho

Netradiční nástroje, zvukové
objekty, „hudba v prostoru“

Sluchové oko

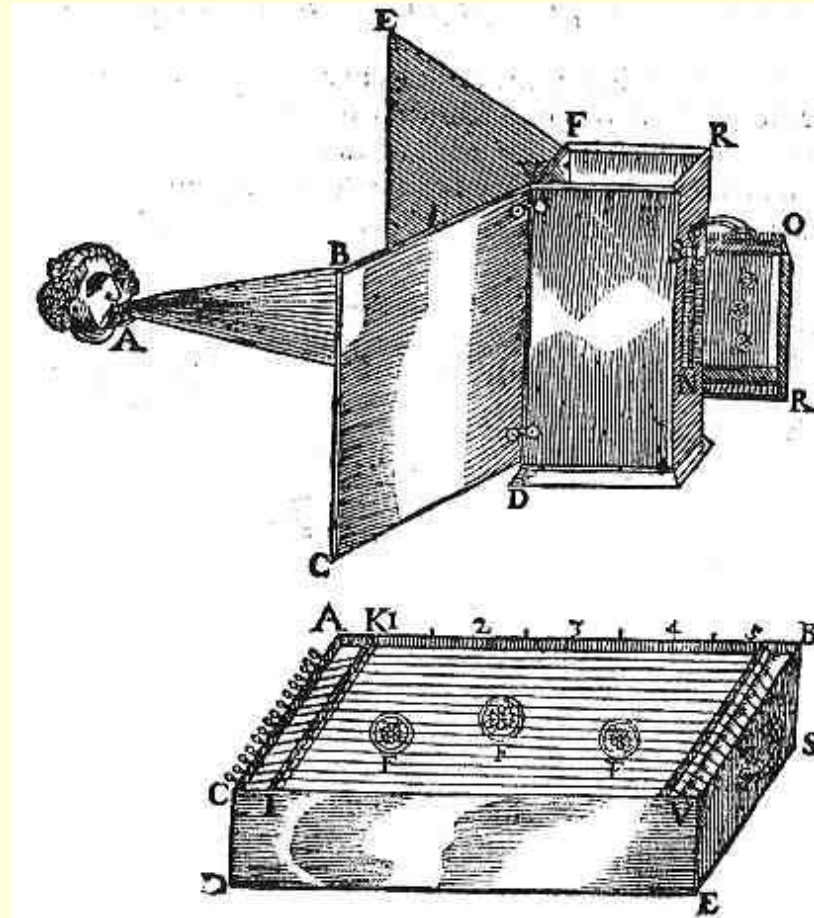
- Klangkunst – Klangskulptur, Klangplastik, Klangobjekte, Klanginstallation
- Sound – art – sound sculpture, sound object, sound installation
- „umění zvuku“ – zvukový objekt, plastika, instalace
  - Termíny se objevují od 1.pol 60. let (Max Neuhaus)
  - Trojrozměrné, více či méně homogenní objekty (předměty, plastiky, konstrukce, mechanismy), jejichž autentickou součástí je produkce organizovaného zvuku (šum, tóny, hudba...)

- Zvuková instalace je vázána na konkrétní prostředí
- Zvukové objekty a instalace obvykle pracují s nalezenými akustickými předměty, doma vyrobenými nástroji (home – made instruments) a akustickými konstrukcemi, které rozezvučují interpreti, nebo publikum mechanicky, elektronicky, nebo „interaktivně“ přes síť.

Archeologie I.

- Zpívající socha Amenhotepa II. v Thébách
- Starořecké aeolské harfy a píšťaly
- Staročínské větrné zvonečky

- Leonardo da Vinci (1452 – 1519) ve svém Madridském skicáři popisuje různé nekonvenční dechové a bicí nástroje
- Athanasius Kirchner (1602 – 1680) ve svém díle Musurgia universalis (1650) popisuje hudebně akustické konstrukce

Kirchner – Aeolova harfa

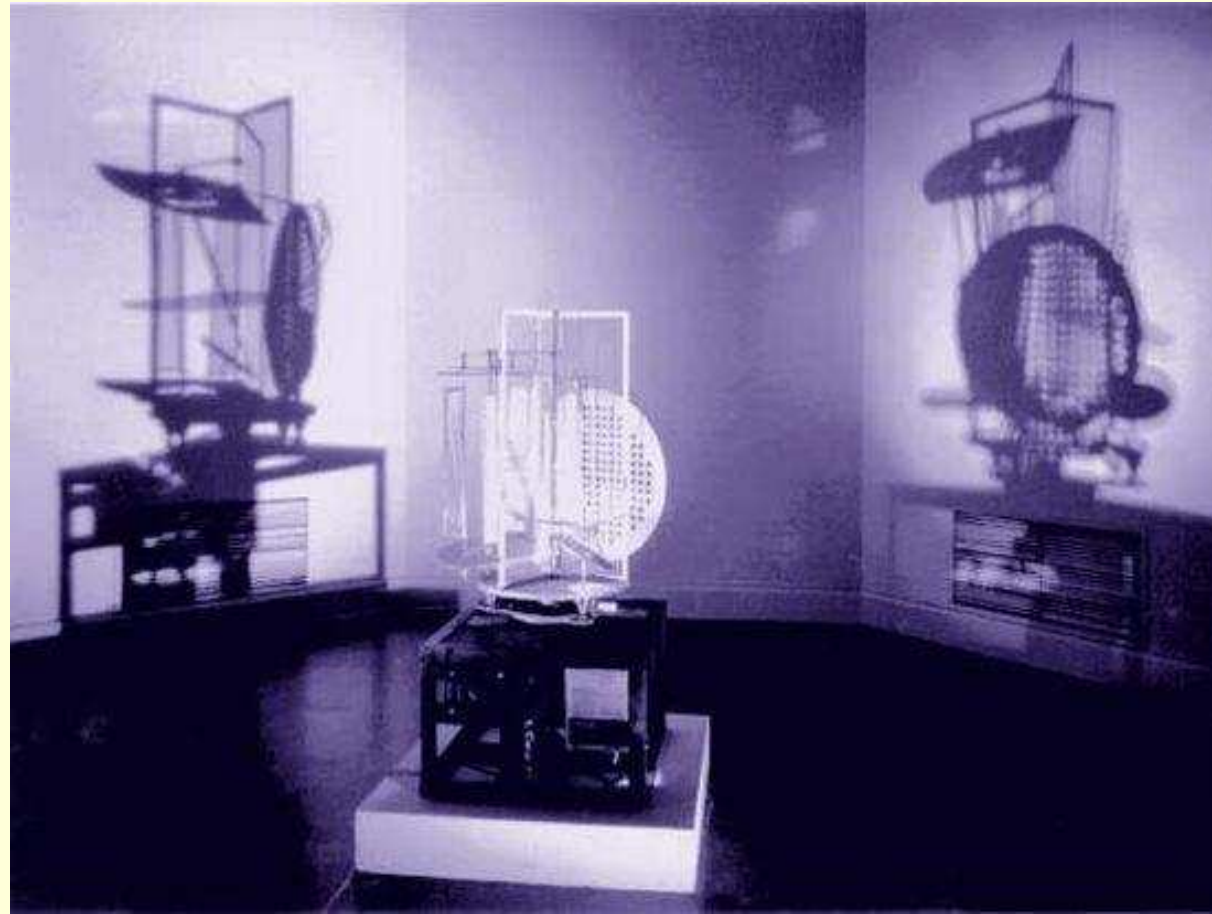
Archeologie II

20. století

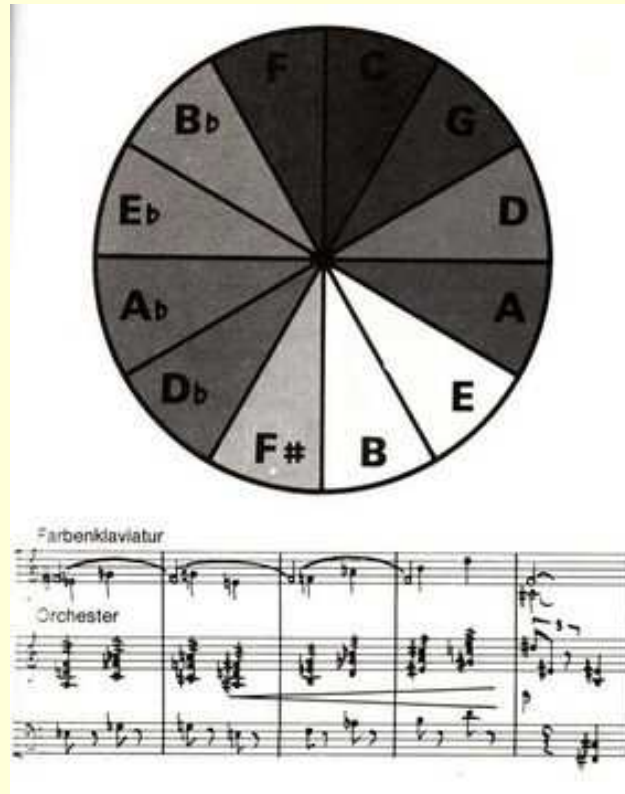
- Futuristé
  - Intonarumori (krabicové nástroje s resonátorem s laditelnými zvuky)
  - Rumorarmonium – klávesový nástroj
- Alexander Skrijabin – barevný klavír
- W.B Rossiné – barevné varhany
- Využívání netradičních zdrojů zvuku
  - Sirény, motory, kulometry – Varese, Satie, Antheil, Avraamov, Mosolov...
- Lidský hlas, jako nový nástroj
  - Fónická a fonetická poezie – dada, surrealismus, Hausman, Schwitters..
- Elektronické nástroje
  - Singign Arc (1899) Williama Duddella
  - Telharmonium Thaddeuse Cahilla
  - Choralcelo Melvina Severyho
  - P. Hindemith využíval už koncem 20. let prototypy elektronických a mechanických nástrojů
- Klavír a jeho „preparace“
  - John Cage (1940), Paik, Vostel, Jones, Beuys - ---- FLUXUS
- Kinetické plastiky
  - L. Moholy – Nagy – Licht Raum Modulator (1922)
  - M. Duchamp, A. Caldara...
  - Jean Tinguley
- Gramofonové desky
  - Arman, Knižák, Anastasi, Pajk - -- DJ, Marclay...
- Home – made instruments
  - I. A. MacKenzi od 30. let, H. Partch od 40. let

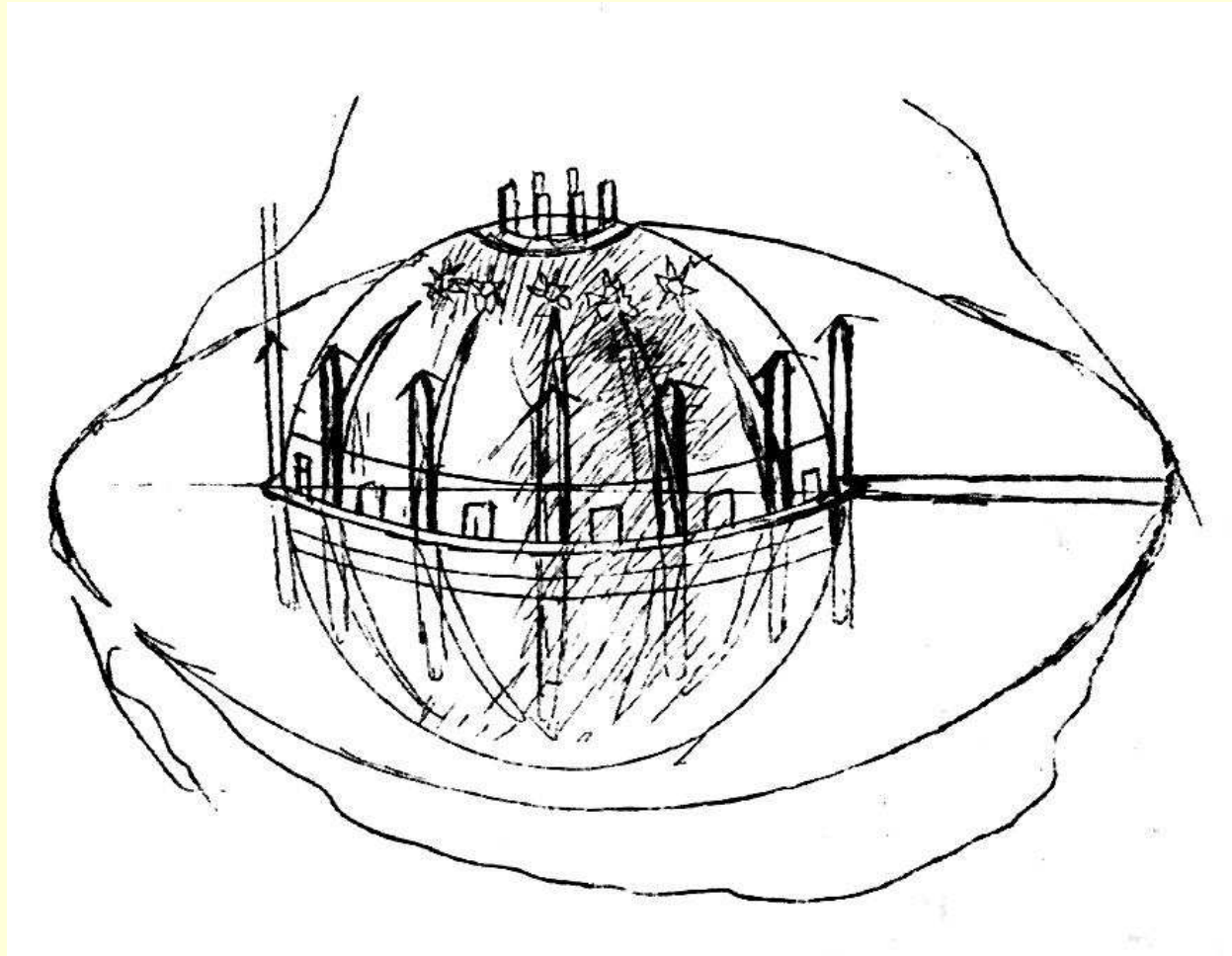
L. Moholy – Nagy – Licht Raum Modulator (1922)

Alexander Skrjabin – partitura pro barevný klavír

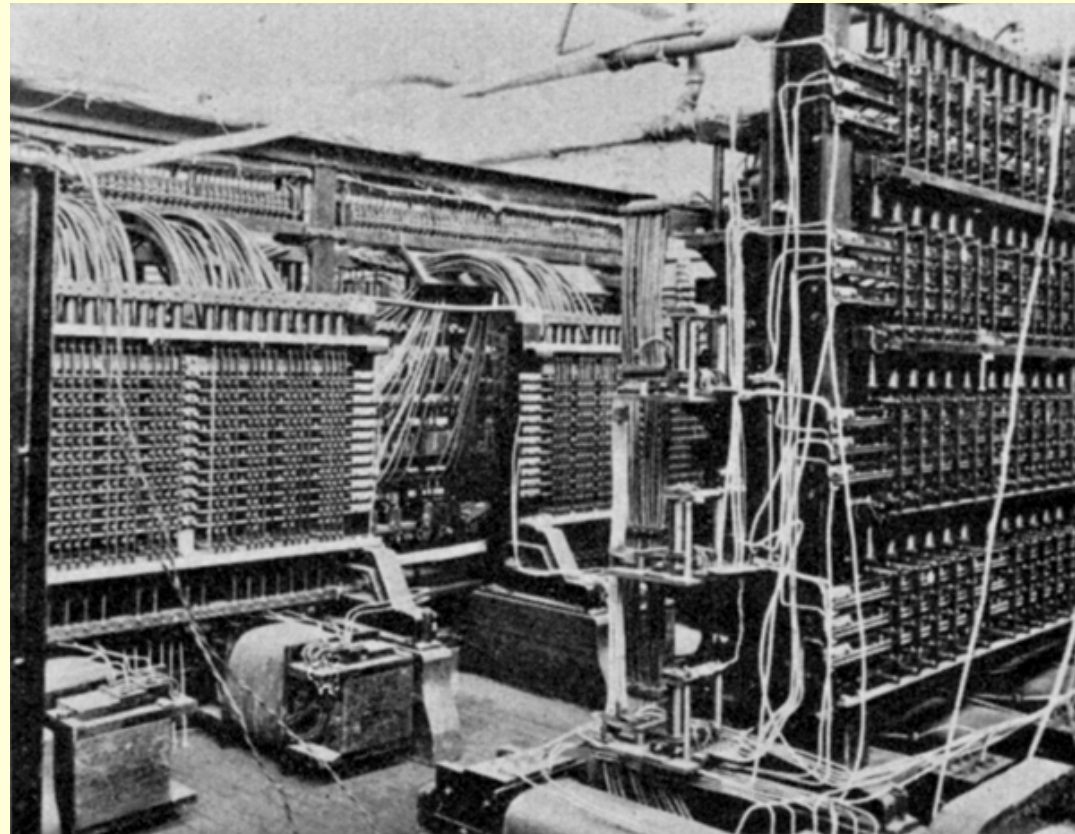
Skrjabin – Skica pro oslavu hudebního mystéria

Singing Arc – zpívající oblouk (1899)

Telharmonium z konce 19. století,
ale předvedeno až v roce 1906

Choralcello

Jean Tinguely (1925 – 1991)

- V padesátých letech umožnila elektřina rozvoj kinetických struktur
- Zvuk se stával jejich nedílnou součástí
  - tři možnosti
    - Buď se je snažit odstranit
    - Nebo je ignorovat
    - Nebo je považovat za součást díla
- Jean Tinguely vytváří konstrukce, kde vizuální i akustická stránka tvoří nedílnou součást.
  - Zkřivené, po domácky vyrobené hodiny, poháněné elektromotorem, ozubená kolečka a řemeny.

Meta mécanique Sonore II

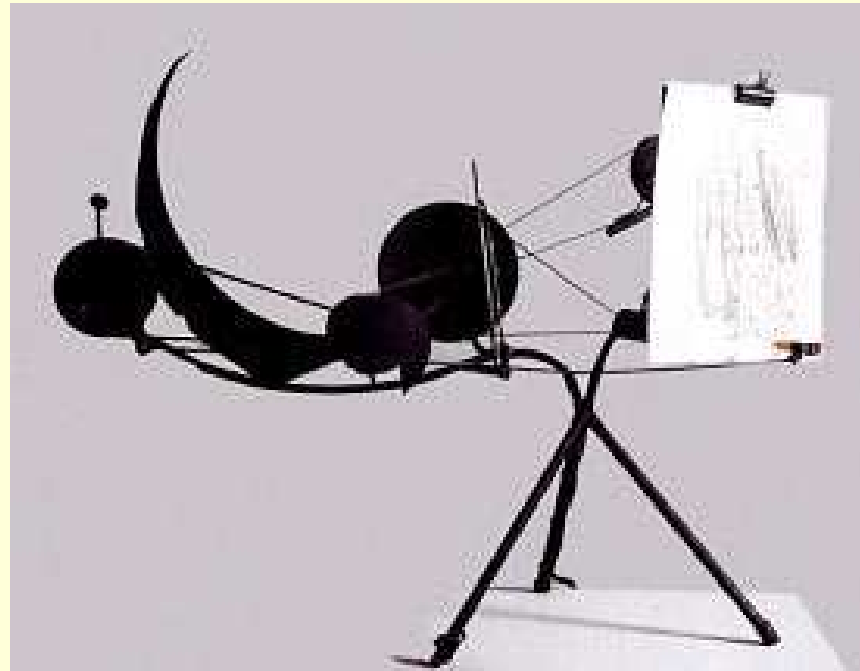

Jean Tinguley v ateliéru 1955

Matematic automatica (60. léta)

Bratři Baschetové

Transfigurace denního života

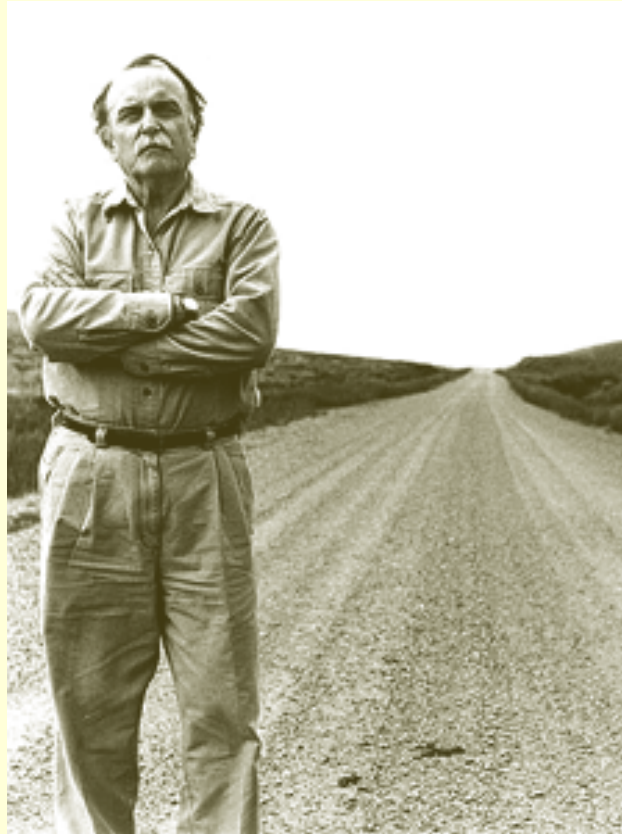
Harry Partch (1901-1974)

- Mikrotonalita, zájem o mimoevropské kultury, nová zvukovost
- Vlastní nástroje
  - The Street – Antologie americké hudby
  - Delusion of the Fury: A Ritual of Dream and Delusion (1969)

Alvin Lucier (1931 -)

- Významný skladatel, performer
- Představitel „akustického umění“
- Music for Solo Performer (1965)
  - Pro amplifikované mozkové vlny a bicí nástroje
- Vespers (1968)
  - Zvuková performance pro echolokátor, pro hráče s ručními echolokátory
- Music on a long thin Wire (1977) I. - IV
  - Zvuková instalace pro audio oscilátor a elektronický monochord

Alvin Lucier na cestě

Music on a long thin wire

